

Amendement no. 7
voortzetting OV 22, d.d. 8 sept 2016

ZITTINGSJAAR 2013-2014-784, IS/521/13-14, d.d. 7 april 2014

Landsverordening tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek van Aruba (AB 1989 no GT 100) in verband met een aantal onderwerpen die nog een regeling of aanpassing in het Burgerlijk Wetboek van Aruba behoeven (aanvulling Burgerlijk Wetboek van Aruba)

AMENDEMENT van de leden Bikker, Wever-Croes, Herde, Lopez-Tromp

Ondergetekenden stellen het navolgende amendement voor:

Artikel I, onderdeel I, van het ontwerp wordt gewijzigd als volgt:

A. onderdeel Dquater komt te luiden:

Dquater in artikel 17 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

- 1°. het eerste lid komt te luiden:
 1. Er bestaan registers van geboorten, van huwelijken, van geregistreerde partnerschappen en van overlijden.
- 2°. het derde lid komt te luiden:
 2. De overbrenging naar archiefbewaarplaats van de registers van geboorten, van huwelijken, van geregistreerd partnerschap en van overlijden vindt eerst plaats onderscheidenlijk tenminste honderd jaar, ten minste vijfenzeventig jaar voor huwelijken en geregistreerd partnerschap en ten minste vijftig jaar na de afsluiting van deze registers.
- 3°. in het vierde lid vervallen na "de inrichting van de registers" de komma en de zinsnede: alsmede de in artikel 17b genoemde handelingen ten aanzien van de registers.

B. na onderdeel Dduodecies wordt, onder verlettering van de onderdelen Dterdecies tot en met Dquindicies tot Dquaterdecies tot en met Dsexdecies, een nieuw onderdeel Dterdecies ingevoegd, luidende:

Dterdecies artikel 21, eerste lid, komt te luiden:

1. De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt akten van inschrijving op van in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraken die inhouden de nietigverklaring van een huwelijk, de nietigverklaring van een geregistreerd partnerschap, een echtscheiding, de ontbinding van een geregistreerd partnerschap, de ontbinding van een huwelijk na scheiding van tafel en bed of de vernietiging van zulk een ingeschreven uitspraak tussen echtelieden dan wel partners van wie respectievelijk de huwelijksakte of de akte van geregistreerd partnerschap niet in de registers van de burgerlijke stand is opgenomen. Voorts maakt de

ambtenaar van de burgerlijke stand akten van inschrijving op van een rechtsgeldige ontbinding van een geregistreerd partnerschap door een eenzijdige dan wel gezamenlijke verklaring.

C. onderdeel Dquaterdecies komt te luiden:

Dquaterdecies in artikel 23b wordt in het eerste lid, eerste volzin, wordt na het woord "huwelijk" een komma geplaatst, gevolgd door de woorden: van geregistreerd partnerschap;

D. na onderdeel Hquinqies wordt een onderdeel Hsexies ingevoegd, luidende:

Hsexies na artikel 80 wordt een nieuwe Titel 5A met bijbehorende artikelen ingevoegd, luidende:

Titel 5A Het geregistreerd partnerschap.

Artikel 80a

De wet beschouwt het geregistreerd partnerschap alleen in zijn burgerlijke betrekkingen.

Artikel 80b

Een geregistreerd partnerschap kan alleen worden aangegaan tussen twee personen die beiden de leeftijd van achttien jaren hebben bereikt.

Artikel 80c

Een geregistreerd partnerschap wordt niet aangegaan, indien de geestesvermogens van een partij zodanig zijn gestoord, dat deze niet in staat is haar wil te bepalen of de betekenis van haar verklaring te begrijpen.

Artikel 80d

1. Een persoon kan tegelijkertijd slechts met één andere persoon een geregistreerd partnerschap aangaan.
2. Personen die een geregistreerd partnerschap aangaan, mogen niet tegelijkertijd gehuwd zijn, en personen die een huwelijk aangaan mogen niet tegelijkertijd een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan.
3. Artikelen 37 tot en met 39 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 80e

1. Personen die een geregistreerd partnerschap willen aangaan, doen daarvan afgifte bij de ambtenaar van de burgerlijke stand onder overlegging van gegevens omtrent hun burgerlijke staat, en, indien zij eerder een partnerschap hadden laten registreren of gehuwd zijn geweest, met vermelding van de namen van de

vroegere partner dan wel van de namen van de vroegere echtgenoot.

2. Artikel 43, tweede en derde lid, en artikel 44 zijn van overeenkomstige toepassing. Wanneer het geregistreerd partnerschap niet binnen een jaar, te rekenen van de datum van de akte van aangifte, niet is aangegaan, wordt het niet aangegaan dan nadat een nieuwe aangifte is gedaan.

Artikel 80f

1. Een geregistreerd partnerschap kan worden gestuit, indien de partijen niet de vereisten in zich verenigen om de registratie aan te gaan, dan wel indien het oogmerk van de aanstaande geregistreerde partners, of één hunner, niet is gericht op de vervulling van de door de wet aan het geregistreerd partnerschap verbonden plichten, maar op het verkrijgen van toelating tot Aruba.
2. De artikelen 51, 52 en 54 tot en met 56 zijn van overeenkomstige toepassing op een stuiting als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 80g

Het openbaar ministerie stuit een geregistreerd partnerschap, indien:

- a. het bekend is met een beletsel als bedoeld in artikel 80b, 80c of 80d;
- b. de partners elkaar hetzij van nature, hetzij familierechtelijk bestaan in de opgaande en in de neerdalende lijn of als broeder en zuster.

Artikel 80h

Indien de ambtenaar van de burgerlijke stand bekend is met een beletsel als bedoeld in de artikelen 80b, 80c of 80d, onderdeel b, werkt hij niet mee aan een aangifte of registratie, ook al zou geen stuiting hebben plaatsgehad.

Artikel 80i

1. Indien vast komt te staan dat op het tijdstip waarop de registratie van het partnerschap zal plaatsvinden, meer dan zes maanden zullen zijn verstreken sinds de afgifte van een verklaring als bedoeld in artikel 44, eerste lid, onderdeel h, dan doet de ambtenaar van de burgerlijke stand zich, alvorens tot registratie van het partnerschap over te gaan, wederom een zodanige verklaring overleggen, tenzij de aanstaande partners aannemelijk kunnen maken dat zij beiden buiten Aruba woonplaats hebben.
2. Indien de overlegging van een verklaring als bedoeld in artikel 44, eerste lid, onderdeel h, op het tijdstip van de aangifte van het geregistreerd partnerschap niet werd vereist, doet de ambtenaar van de burgerlijke stand zich, alvorens tot registratie van het partnerschap over te gaan, alsnog een zodanige verklaring overleggen, tenzij de aanstaande partners

aannemelijk kunnen maken dat zij beiden buiten Aruba woonplaats hebben.

Artikel 80j

Registratie van partnerschap geschiedt bij een akte van registratie van partnerschap opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Artikel 80k

De personen die voornemens zijn hun partnerschap te laten registreren, verschijnen voor het opmaken en ondertekenen van de akte van registratie van partnerschap in persoon voor de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Artikel 80l

Een geregistreerd partnerschap kan worden nietig verklaard. Op de nietigverklaring van een partnerschapsregistratie van overeenkomstige toepassing de artikelen 69 tot en met 71, 72, onderdeel b, 73, 74, met uitzondering van de grond betreffende de zwangerschap, 75 tot en met 77, eerste lid en tweede lid, onderdelen b en c.

Artikel 80m

1. Het bestaan van een geregistreerd partnerschap welk in Aruba is aangegaan kan niet anders worden bewezen dan door de akte van registratie van partnerschap.
2. Heeft het register van geregistreerd partnerschap niet bestaan of is het verloren gegaan of ontbreekt daaraan de akte van registratie van partnerschap, dan kan het geregistreerd partnerschap door bescheiden of getuigen worden bewezen, mits de betrokken personen openlijk als partners hebben geleefd.

Artikel 80n

Op een geregistreerd partnerschap zijn de titels 6, 7 en 8 van overeenkomstige toepassing met uitzondering van het over scheiding van tafel en bed bepaalde.

E. na onderdeel Isexies wordt een onderdeel Isepties ingevoegd, luidende:

Isepties na artikel 166 wordt een nieuwe Titel 9A met bijbehorende artikelen ingevoegd, luidende:

Titel 9A De ontbinding van een geregistreerd partnerschap

Artikel 166a

1. Het geregistreerd partnerschap eindigt:
 - a. door de dood;

- b. indien een vermiste, die overeenkomstig de bepalingen van Titel 18, afdelingen 2 of 3 vermoedelijk overleden dan wel overleden is verklaard, nog in leven is op de dag waarop de achtergebleven geregistreerde partner een nieuw geregistreerd partnerschap of huwelijk is aangegaan, door de voltrekking van dit geregistreerd partnerschap of huwelijk;
 - c. met wederzijds goedvinden door inschrijving door de ambtenaar van de burgerlijke stand van een door beide partners en een of meer advocaten of notarissen ondertekende en gedateerde verklaring waaruit blijkt dat en op welk tijdstip de partners omtrent de beëindiging van het geregistreerd partnerschap een overeenkomst hebben gesloten;
 - d. door ontbinding op verzoek van de partners of een van hen.
- 2. Tot inschrijving van verklaringen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, is de ambtenaar van de burgerlijke stand steeds bevoegd indien het geregistreerd partnerschap in Aruba is aangegaan.
 - 3. Een geregistreerd partnerschap kan niet met wederzijds goedvinden als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, worden beëindigd, indien de partners al dan niet gezamenlijk het gezag uitoefenen over een of meer van hun gezamenlijke kinderen.

Artikel 166b

- 1. De overeenkomst, bedoeld in artikel 166a, eerste lid, onderdeel c, bedoelde overeenkomst bevat ten minste de verklaring van beide partners dat hun geregistreerd partnerschap duurzaam ontwicht is en dat zij het willen beëindigen. Voorts bevat de overeenkomst, evenwel niet op straffe van nietigheid:
 - a. indien een geregistreerde partner niet voldoende inkomsten tot zijn levensonderhoud heeft, noch zich in redelijkheid kan verwerven, een uitkering tot levensonderhoud ten behoeve van die geregistreerde partner;
 - b. wie van de geregistreerde partners huurder van de woonruimte die hen tot hoofdverblijf dient, zal zijn of wie van de geregistreerde partners gedurende een bij de overeenkomst te bepalen termijn het gebruik zal hebben van de woning en de inboedel die een van hen of hen beiden toebehoren dan wel voor gebruik toekomen;
 - c. de verdeling van enige gemeenschap waarin de partners de registratie zijn aangegaan dan wel de verrekening die bij voorwaarden als bedoeld in Titel 8 is overeengekomen;
 - d. de verevening of verrekening van pensioenrechten.

2. De artikelen 157, vierde en zesde lid, 158, 159, eerste en derde lid, 160 en 164 zijn van overeenkomstige toepassing op de beëindiging van een geregistreerd partnerschap met wederzijds goedvinden.
3. De verklaring, bedoeld in artikel 166a, eerste lid, onderdeel c, wordt slechts ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand, indien zij de ambtenaar van de burgerlijke stand uiterlijk drie maanden na het sluiten van de overeenkomst heeft bereikt.

Artikel 166c

1. De artikelen 151, 153, 157 tot en met 160, 164 en 165 zijn van overeenkomstige toepassing op de ontbinding van een geregistreerd partnerschap als bedoeld in artikel 166a, eerste lid, onderdeel d.
2. De ontbinding komt tot stand door inschrijving van een rechterlijke uitspraak op verzoek van partijen of van één van hen in de registers van de burgerlijke stand. Artikel 163, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 166d

1. Indien de partijen wier geregistreerd partnerschap is beëindigd, opnieuw een geregistreerd partnerschap met elkaar aangaan, herleven alle gevolgen van het geregistreerd partnerschap van rechtswege alsof er geen beëindiging heeft plaats gehad. Nochtans wordt de geldigheid van rechtshandelingen die tussen de inschrijving van de beëindiging en de nieuwe registratie of het huwelijk zijn verricht, beoordeeld naar het tijdstip van de handeling.
2. Op het maken of wijzigen van de voorwaarden, bedoeld in Titel 8, vóór het aangaan van de nieuwe registratie of het huwelijk is artikel 119 van overeenkomstige toepassing.

TOELICHTING

Aruba is partij bij het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Mitsdien zijn de in dat verdrag genoemde grondrechten ook van toepassing in Aruba. Tot die grondrechten behoort ook het recht op family life. In juni 2015 heeft het Europese Hof voor de Rechten van de Mens in de zaak van Oliari vs. Italië (vgl. Appl. nos. 18766/11 and 36030/11) bepaald dat die personen die een bestendige relatie met elkaar, recht hebben op family life met alle daarbij behorende rechten. Indien een verdragstaat ervoor kiest om het huwelijk niet open te stellen voor koppels van het gelijke geslacht, rust op die verdragstaat nog wel de verplichting om een adequaat alternatief te bieden aan die koppels, met bijbehorende juridische waarborgen en rechten, zoals ook door het huwelijk wordt geboden. Een notariële samenlevingsovereenkomst wordt daarbij expliciet als niet toereikend beschouwd.

In Aruba bestaat momenteel een dergelijk alternatief niet. In het onderhavig amendement wordt het huwelijk dan ook niet opengesteld voor personen van hetzelfde geslacht en wordt expliciet gekozen om naast het huwelijk een alternatief te introduceren met bijbehorende juridische waarborgen en rechten in het licht van gemelde uitspraak van het Europees Hof.

Dit is het geregistreerd partnerschap dat voor zowel personen van hetzelfde geslacht als van verschillend geslacht zal openstaan. Vanwege de personen- en familierechtelijke achtergrond van het geregistreerd partnerschap wordt voorgesteld om het wettelijke kader daarvoor te regelen in Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, dat immers het personen- en familierecht betreft en ook uit gemeld uitspraak voortvloeit. Deze nota van wijziging strekt daartoe door toevoeging van de noodzakelijke bepalingen in het onderhavige ontwerp. Om het alternatieve karakter van het geregistreerde partnerschap naast het huwelijk te benadrukken, worden deze bepalingen separaat, dat wil zeggen in aparte titels van Boek 1 opgenomen. Dit laat onverlet dat in de bepalingen van die nieuwe titels, waar mogelijk, de bepalingen van de titels 5 en 9 voor betreft de rechtsgevolgen en waar nodig van overeenkomstige toepassing worden verklaard ten aanzien van bepaalde situaties.

Voorgesteld wordt daarom om het geregistreerd partnerschap te regelen in een daarvoor bestemde titel in Boek 1. Dit is het nieuwe Titel 5A, dat meteen na Titel 5 inzake het huwelijk zal worden ingevoegd. In verband hiermee worden in Titel 4 inzake de burgerlijke stand bepalingen voorgesteld ten aanzien van verwerking en bewaring van akten van geregistreerd partnerschappen in de registers van de burgerlijke stand. Daarnaast dient ook te worden voorzien in een regeling voor de ontbinding van geregistreerde partnerschappen. Deze regeling wordt voorgesteld in het nieuwe Titel 9A, dat na Titel 9 inzake de ontbinding van huwelijken zal worden opgenomen.

Ten aanzien van kinderen die binnen een geregistreerd partnerschap worden geboren, zij nog het volgende opgemerkt. Voor een kind dat geboren wordt binnen een geregistreerd partnerschap waarbij de partners van verschillend geslacht zijn, gelden de regels zoals die ook voor het huwelijk gelden. Zo zal de mannelijke partner als de vader worden aangemerkt. Indien hij echter stelt niet de biologische vader van het kind te zijn, zal hij een ontkenning van het vaderschap dienen te doen. Indien een kind wordt geboren in een geregistreerd partnerschap waarbij er sprake is van twee vrouwelijke partners, dan zal de vrouw uit wie het kind is geboren als de moeder worden aangemerkt. De vader is degene die het kind erkend heeft. Als die er niet is, heeft het kind alleen een moeder. Het hebben van een geregistreerd partnerschap heeft ten aanzien van het krijgen van kinderen dus verder geen gevolgen. Hetzelfde geldt overigens voor adoptie.

Tenslotte zij het navolgende aangevoerd. De huidige landsverordening zal pas in werking treden nadat een aparte verordening houdende de overgangsbepalingen bij de Staten is ingediend en goedgekeurd. In zo'n verordening zullen de rechtsgevolgen van het geregistreerd partnerschap nader vastgesteld worden.

Waar nodig, worden hieronder individuele onderdelen van deze nota van wijziging toegelicht.

Artikelsgewijze toelichting

Titel 4

Artikelen 17 lid 1 ev.

Hier is een wettelijke basis voor het register van het geregistreerd partnerschap gecreeerd. Verder is ervoor bewust voor gekozen de specifieke wettelijke taken van de Ambtenaar van de Burgerlijke stand aangaande aspecten van registratie betreffende het geregistreerd partnerschap vast te leggen.

Titel 5 A

Gelijk als in Nederland is er gekozen voor een aparte titel voor het geregistreerd partnerschap. Verder is zo veel mogelijk de structuur van de titel 5 daarvoor gevolgd.

Artikel 80 b en c

Gezien het feit de titel 5 van het huwelijk intact blijft daar in artikel 33 duidelijk gemaakt is dat het huwelijk aangegaan kan worden tussen een man en een vrouw, dus tussen personen van verschillend geslacht. Een geregistreerd partnerschap kan plaatsvinden tussen man en vrouw én tevens tussen personen van hetzelfde geslacht.

Artikel 80b en d zijn het equivalent van het artikel 31 en 33 en beoogen dus een expliciet verschil met het huwelijk want hier wordt geregeld dat geregistreerd partnerschap alleen tussen twee personen kan plaatsvinden welke ook niet gelijktijdig gehuwd en een geregistreerd partnerschap kunnen aangaan.

Het aangaan van een geregistreerd partnerschap

Voor het aangaan en registreren van een geregistreerd partnerschap is een afwijkende regeling gekozen dan ten opzichte van het huwelijk. Er is dan ook niet gekozen om de artikelen zoals artikel 67 van overeenkomstige toepassing te verklaren.

De ontbinding van het geregistreerd partnerschap is wederom een expliciet onderscheid met het huwelijk. Het geregistreerd partnerschap kan anders dan een ontbinding van een huwelijk, ook buiten de rechter plaatsvinden in een aantal gevallen.

Artikelen 166a tot en met 166d

De artikelen zien op de beëindiging van de geregistreerde samenleving. Een vergelijking van artikel 166a met artikel 149, dat voor het huwelijk geldt, levert de volgende verschillen op. Uitdrukkelijk is bepaald in artikel 166 dat een registratie met wederzijds goedvinden kan wordt beëindigd langs de weg van inschrijving in de registers van de burgerlijke stand van een notariële akte. Daaraan is toegevoegd de mogelijkheid van beëindiging met wederzijds goedvinden via een akte die medeondertekend is door een advocaat, omdat advocaten veel ervaring hebben met echtscheidingen en verwacht mag worden dat zij in dit soort gevallen zeer wel in staat zijn de gevolgen van de beëindiging behoorlijk vast te leggen.

Verder wordt een registratie niet beëindigd door ontbinding na scheiding van tafel en bed. Van deze regeling wordt ook binnen het huwelijk weinig gebruik gemaakt en bovendien in de meeste gevallen enkel toegestaan vanwege diepe religieuze bezwaren tegen de echtscheiding, waardoor het niet noodzakelijk lijkt deze regeling ook voor het geregistreerd partnerschap mogelijk te maken.

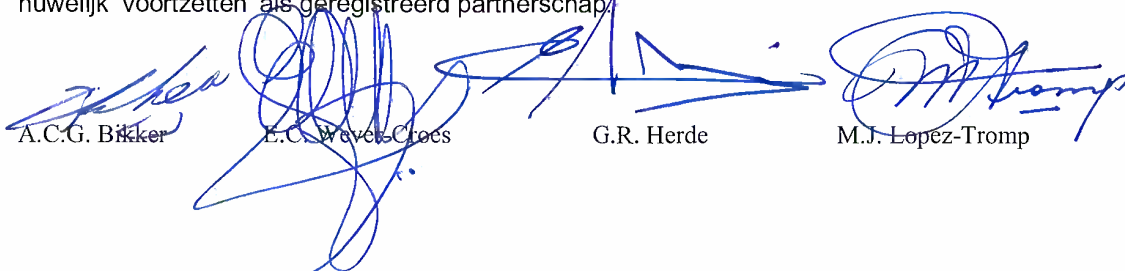
Geschiedt de beëindiging met wederzijds goedvinden dan behoeft uit de akte niet te blijken dat de registratie duurzaam ontwricht is. Voldoende is als blijkt dat de wil van beide partijen erop gericht is de registratie te doen beëindigen. De beëindiging van de registratie via de rechter (ontbinding) wordt beschouwd als een opzegging door één van beide geregistreerde personen.

Dat de geregistreerde samenleving duurzaam is ontwricht, behoeft dan ook niet te worden vastgesteld. Het verweer dat de samenleving niet duurzaam ontwricht is, kan dan ook niet worden gevoerd. Opgemerkt zij dat in geval van echtscheiding een dergelijk verweer zelden of nooit leidt tot afwijzing van het scheidingsverzoek.

Opgemerkt zij dat de beëindiging van de registratie (anders dan door de dood of vermissing en een daarop gevolgde nieuwe registratie of huwelijk) niet plaatsvindt anders dan door inschrijving van de rechterlijke beslissing of van de akte in de registers van de burgerlijke stand. Voor derden moet immers kenbaar zijn dat de registratie niet meer bestaat. Uit een oogpunt van rechtszekerheid geldt artikel 163 ook voor de inschrijving van de akte tot beëindiging of rechterlijke beslissing tot ontbinding van de geregistreerde samenleving. Dat betekent dat deze stukken uiterlijk zes maanden na het in kracht van gewijsde gaan, moeten zijn ingeschreven, willen zij hun kracht niet verliezen (zie artikel 166c, tweede lid).

In artikel 166c worden verschillende artikelen van overeenkomstige toepassing verklaard. Het tweede lid van artikel 159 moet in verband met de akte van beëindiging zo worden gelezen dat binnen drie maanden nadat de overeenkomst is aangegaan, de akte ten overstaan van een notaris moet zijn verleden dan wel medeondertekend moet zijn door een advocaat. Ten slotte zijn de artikelen 160 en 164 van overeenkomstige toepassing bij beëindiging van de registratie met wederzijds goedvinden via een akte. Indien een voormalige geregistreerde partner opnieuw een geregistreerd partnerschap aangaat (of een huwelijk in geval van personen van verschillend geslacht) eindigt de verplichting tot het betalen van alimentatie aan de gewezen geregistreerde partner. In verband met artikel 164 zij opgemerkt dat de termijn van zes maanden die niet kan worden gerekend vanaf de dag waarop het geding is aangevangen, gerekend moet worden vanaf de dag van het verlijden van de notariële akte dan wel de dag van medeondertekening van de akte door de advocaat. Artikel 157, eerste lid, is niet van toepassing bij een beëindiging met wederzijds goedvinden, maar artikel 401 geldt voor dat geval wel. Zowel artikel 401 als de artikelen 402 en 402a zijn van toepassing op de beëindiging van de registratie, nu deze artikelen betrekking hebben op rechterlijke uitspraken of overeenkomsten betreffende levensonderhoud. Geschiedt de beëindiging van de registratie niet met wederzijds goedvinden, dan zijn naast de bovengenoemde artikelen uit het scheidingsrecht (159, 160 en 164), ook van overeenkomstige toepassing het artikel met betrekking tot het pensioenverweer en de overige regels met betrekking tot de alimentatie (artikelen 157 en 158). Ten slotte is artikel 165 van overeenkomstige toepassing (tijdelijke voortzetting van het gebruik van de gemeenschappelijke woning).

Artikel 166d ziet naar analogie van het reparatiehuwelijk op de «reparatieregistratie» (partijen die hun registratie hadden beëindigd, registreren zich opnieuw met elkaar). De formulering sluit aan bij die van artikel 166, welke ook gewijzigd dient te worden. In artikel 166 moet immers er ook rekening mee worden gehouden dat een man en een vrouw hun huwelijk 'voortzetten' als geregistreerd partnerschap.

A.C.G. Bikker E.C. Weyers-Croes G.R. Herde M.J. López-Tromp